

Міністерство освіти і науки України
Харківський соціально-економічний фаховий коледж

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о.директора ХСЕФК
Ольга ГАЛКІНА
« 10 » квітня 2024 року

**ПРОГРАМА
УСНОЇ СПІВБЕСІДИ
З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ**

для абітурієнтів, що вступають на основі
повної загальної середньої освіти для здобуття
освітньо-професійного ступеня
фахового молодшого бакалавра у 2024 р.

Розглянуто та схвалено
на засіданні циклової комісії
загальноосвітніх дисциплін
Протокол № 8 від 05 квітня 2024 року
Голова Олена МАТВІЇВА

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка до програми усної співбесіди з історії України.
2. Програма усної співбесіди з історії України.
3. Питання для проведення усної співбесіди з історії України.
4. Критерії оцінювання.
5. Рекомендована література.

Пояснювальна записка до програми усної співбесіди з історії України

Історія України – одна з найважливіших гуманітарних наук, що дає цілісне уявлення про історичне минуле українського народу як невід’ємної частини європейської спільноти.

Програма усної співбесіди розроблена з урахуванням основних складових історичної свідомості, мети, змісту та результатів навчально-пізнавальної діяльності, які закладені в Державному стандарті базової і повної загальної середньої освіти та чинній навчальній програмі з історії України для закладів загальної середньої освіти. Вона містить пояснювальну записку, теми змісту навчального матеріалу, перелік основних питань, які виносяться на співбесіду. Цей перелік дасть можливість абітурієнту систематизувати свої знання та допоможе зорієнтуватися, на які питання потрібно звернути увагу при підготовці до співбесіди з історії України.

Метою співбесіди з історії України є виявлення рівня сформованості ключових та історичної компетентностей абітурієнтів, визначення відповідності результатів їх навчально-пізнавальної діяльності Державному стандарту базової і повної загальної середньої освіти.

Співбесіда передбачає перевірку рівня сформованості в абітурієнтів насамперед історичної компетентності, до елементів якої належать:

- **хронологічна компетентність** – передбачає вміння орієнтуватися в історичному часі, розглядати суспільні явища в розвитку та в конкретно-історичних умовах певного часу, співвідносити історичні події, явища з періодами, орієнтуватися в науковій періодизації історії, використовувати періодизацію як спосіб пізнання історичного процесу;
- **просторова компетентність** – передбачає вміння орієнтуватися в історичному просторі, співвідносити розвиток історичних явищ і процесів з географічним положенням країн та природними умовами, користуючись картою, пояснювати причини і наслідки історичних подій, процесів вітчизняної та всесвітньої історії, основні тенденції розвитку міжнародних відносин;
- **мовленнєва компетентність** – передбачає вміння будувати висловлювання щодо історичних фактів, історичних постатей та історичної теорії, реконструювати образи минулого у словесній формі у вигляді опису, оповідання, образної характеристики, викладати історичні поняття, зв’язки і тенденції історичного розвитку застосовуючи пояснення, доведення, міркування, узагальнюючу характеристику;

- **інформаційна компетентність** – передбачає вміння працювати з джерелами історичної інформації, самостійно інтерпретувати зміст історичних джерел; критично аналізувати, порівнювати та оцінювати історичні джерела;
- **аксіологічна компетентність** – передбачає вміння формулювати оцінки і версії історичного руху й розвитку; порівнювати й оцінювати факти та діяльність історичних осіб з позиції загальнолюдських та національних цінностей, визначати власну позицію щодо суперечливих питань історії; виявляти тенденції і напрями історичного розвитку; оцінювати різні версії й думки про минулі історичні події.

Програма співбесіди охоплює шкільний курс історії України за 10-11 класи від початку ХХ століття до сучасних подій в незалежній Україні.

Завдання співбесіди з історії України полягає в тому, щоб оцінити знання та вміння вступників:

- називати історичні дати, хронологічні межі, періоди найважливіших подій і процесів, поняття, місця подій, обставини, учасників, результати подій, пам’ятки культури;
- локалізувати історико-географічні об’єкти та історичні факти (події, явища, процеси) на карті;
- описувати хід, зовнішні ознаки подій, пам’ятки культури різних епох;
- характеризувати (визначати істотні характерні риси, складові, етапи, віхи) подій, явищ і процесів минулого, діяльність видатних історичних постатей;
- встановлювати відповідність між одиночними фактами і типовими загальними явищами, групувати (класифікувати) факти за вказаною ознакою;
- розпізнавати найвидатніші культурні пам’ятки, описувати їх, визначати архітектурно-стильові та мистецько-стильові відмінності пам’яток різних періодів історії України, розкривати їхнє значення в українській культурній спадщині;
- визначати найважливіші зміни, що відбувалися в житті людства, значення найважливіших подій в історії України;
- встановлювати причини та наслідки подій і явищ, оцінювати їх значення;
- давати визначення історичних понять й термінів, пояснювати їх і доречно вживати;
- працювати з історичними документами різного змісту, а саме: встановлювати відповідність між змістом фрагмента документа та певною епохою, аналізувати зміст фрагмента історичного документа та пояснювати основні ідеї, які він висвітлює.

Програма усної співбесіди з історії України

Розділ 1. УКРАЇНА В РОКИ ПЕРШОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

Україна в геополітичних планах Троїстого союзу (Четверного союзу, Центральних держав) і Антанти. Головна українська рада. Союз визволення України. Загальна українська рада Український національний рух у Російській імперії.

Воєнні дії на території України в 1914–1917 рр. Українці в арміях воюючих держав. Українські січові стрільці. Пропаганда воюючих сторін. Життя на фронті і в тилу, стратегії виживання цивільного населення.

Політика Російської та Австро-Угорської імперій на українських землях у 1914–1917 рр. Російський окупаційний режим на підвладних Австро-Угорщині українських теренах. Антиєврейські погроми російської армії в Галичині. Вплив Першої світової війни на світогляд, політичні орієнтири українців та економіку України.

Розділ 2. УКРАЇНСЬКА РЕВОЛЮЦІЯ, РОЗПАД РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ ТА ПОСТАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ДЕРЖАВИ – УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ

Причини та рушійні сили Української революції. Українська Центральна Рада (УЦР). Всеукраїнський національний конгрес. Українізація в російській армії. Вільне козацтво.

Відносини УЦР із Тимчасовим урядом. I та II Універсали. Генеральний Секретаріат. Збройний виступ самостійників.

З'їзд поневолених народів Росії як передвісник розпаду Російської імперії. Прихід до влади більшовиків у Росії: позиція УЦР. III Універсал. Внутрішня та зовнішня політика УЦР після проголошення Української Народної Республіки (УНР). Кримськотатарський національний рух. Курултай і Кримська Народна Республіка.

Проголошення в Харкові більшовицької влади та маріонеткової квазідержави УНР (Радянської/Советської). Початок і перебіг першої російськоукраїнської війни. Бій під Крутами.

IV Універсал: проголошення державної незалежності УНР. Мирний договір УНР із Центральними державами. Вигнання більшовиків із території УНР. Похід Петра Болбочана на Крим.

Державотворча діяльність УЦР взимку-навесні 1918 р. Формування української громадянської нації. Закон УНР «Про національноперсональну автономію». Конституція УНР.

Розділ 3. В БОРОТЬБИ ЗА УКРАЇНСЬКУ НЕЗАЛЕЖНІСТЬ

Українська Держава (гетьманат Павла Скоропадського): внутрішня та зовнішня політика. Прелімінарний (попередній) мирний договір Української

Держави з Російською Соціалістичною Федеративною Радянською/Советською Республікою (РСФРР/РСФСР).

Утворення Директорії. Антигетьманське повстання. Відновлення УНР. Реорганізація Директорії УНР. Акт Злуки УНР і Західно-Української Народної Республіки (ЗУНР), його історичне значення. Трудовий Конгрес України. Державне будівництво та національна політика.

Кримські крайові уряди 1918–1919 рр. Спроби приєднання Криму до України.

Розпад Австро-Угорської імперії. «Листопадовий зрив». ЗахідноУкраїнська Народна Республіка: державне будівництво. Польськоукраїнська війна 1918–1919 рр.: причини, перебіг та результати. Галицька армія. Єврейський бойовий курінь в УГА. Чортківська офензива. Український національний рух на Буковині й у Закарпатті.

Друга російсько-українська війна. Отаманщина. Холодноярська республіка. Створення маріонеткової Української Соціалістичної Радянської/Советської Республіки (УСРР/УССР). Політика «воєнного комунізму». «Червоний» терор. Поразка більшовицької влади в Україні.

УНР в кільці фронтів: ключові події, герої та результати боротьби за збереження української держави. Денікінський режим на теренах України в другій половині 1919 р.: ставлення та становище місцевого населення. Відновлення збройної експансії більшовицької Росії та окупація теренів УНР. «Червоний імперіалізм». Перший зимовий похід Армії УНР.

Варшавська угода. Війна УНР в союзі з Польщею проти більшовицької Росії. Здобуття Києва. Контрнаступ більшовицьких армій на Львів і Варшаву. Поразки Червоної армії під Варшавою–Замостям («Диво на Віслі»). Поразка Збройних сил Півдня Росії. «Червоний» терор у Криму.

Повстанський рух 1920–1921 рр. Другий Зимовий похід Армії УНР. Поразка УНР.

Розвиток культури у 1917–1921 рр.: освіта, науки, мистецтва. Особливості пропаганди протиборчих сторін. Міжетнічні відносини в Україні 1917–1921 рр.

Міжетнічні конфлікти, їх наслідки. Антиєврейські погроми. Особлива слідча комісія для розслідування протиеврейських погромних дій при Раді Народних Міністрів УНР. Повсякдення в умовах революцій та воєн: індивідуальний досвід, стратегії виживання, моральні виклики. Політична і трудова еміграція. Історичні уроки Української революції та боротьби за незалежність.

Розділ 4. УКРАЇНА У СКЛАДІ ТОТАЛІТАРНОЇ ІМПЕРІЇ – СОЮЗУ РАДЯНСЬКИХ СОЦІАЛІСТИЧНИХ РЕСПУБЛІК

Голод 1921–1923 рр.: причини, наслідки. Іноземна допомога жертвам голоду в УСРР. Повстанський рух в Україні 1921–1923 рр.

Формальний та реальний статус УСРР/УСРСР у «договірній федерації» радянських республік – Союзі Радянських/Советських Соціалістичних Республік (Радянському/Советському Союзу, СРСР/СССР). Привласнення союзним центром суверенітету України. Зміни в адміністративно-територіальному поділі УСРР. Утворення Кримської Автономної СРР/ССР у складі РСФРР.

Суспільно-політичне життя в УСРР. Ліквідація багатопартійності. Впровадження непу в УСРР. Політика «коренізації» («українізації»). «Українське відродження». Українська автокефальна православна церква (УАПЦ). Національнокультурне будівництво національних меншин. Молдавська Автономна СРР/ССР у складі УСРР.

Форсована промислова індустріалізація в УСРР. Роль іноземних спеціалістів і технологій. Згорання непу. Голод 1928–1929 рр. Перехід до планової економіки.

Масові депортації, кампанія з розкуркулення, насильницька колективізація. Пасивні і активні форми опору населення УСРР сталінській політиці. Прояви національної свідомості, антиімперські, антирадянські/антисоветські настрої в УСРР.

Примусові хлібозаготівлі. Український хліб на експорт, внутрішньосоюзні ринки. Пропаганда як інструмент підготовки геноциду. Голодомор 1932–1933 рр. – геноцид Українського народу. Масштаби та наслідки Голодомору. Національно-демографічні зміни.

Політичні процеси кінця 1920-х – початку 1930-х рр. Масові репресії. Згорання «українізації». «Розстріляне відродження (Червоний ренесанс)». «Великий терор» в Україні. Биківня, Вінниця, інші місця масових поховань жертв репресій. Посилення російської експансії у сферах освіти, науки, мистецтва. Антирелігійна політика влади та її наслідки. Значення «самоліквідації» УАПЦ. Прояви «культу особи» Йосифа Сталіна в Україні. Конституція УРСР/УСРСР 1937 року: порушення прав людини за ширмою декларованих свобод.

Розділ 5. ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ В МІЖВОЄННИЙ ПЕРІОД

Правовий статус українських земель у складі Польщі. Політика Польщі щодо «східних кресів» та міжетнічні відносини в Галичині і Волині. Осадництво. «Паціфікація». Економічний розвиток української спільноти в умовах Польської держави. Українська кооперація. Культурно-просвітні і спортивні товариства українців. Українські політичні організації. Українське народно-демократичне об'єднання (УНДО). Організація українських націоналістів (ОУН).

Українські землі у складі Румунії. Суспільно-політичне життя. Українська національна партія (УНП). Українські землі у складі

Чехословаччини. Правовий статус Закарпаття. Суспільно-політичне й економічне життя. Карпатська Україна. Карпатська Січ. Культурне й релігійне життя на західноукраїнських теренах в умовах іноземного панування. Уряд УНР в екзилі. Діяльність української політичної еміграції.

Розділ 6. УКРАЇНА В РОКИ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

Українське питання в міжнародній політиці напередодні Другої світової війни. Радянсько-німецькі договори 1939 р. Початок Другої світової війни. Українці в польській армії. Розкол ОУН.

Радянська окупація Галичини, Волині, Північної Буковини, Хотинщини та Південної Бессарабії. «Радянізація/советизація» західних областей України у 1939–1940 рр. Масові політичні репресії. Радянські воєнні злочини та депортації. Суспільно-політичні настрої населення.

Передумови, початок німецько-радянської війни. «Тактика випаленої землі». Депортації німців та інших народів з території України. Інші злочини радянського режиму. Катастрофічні поразки Червоної армії 1941 р.

Окупація України військами Німеччини та її союзників. Нацистський «новий порядок» в Україні. Прояви співпраці з окупаційним режимом. Остарбайтери. Військовополонені. Концтабори. Масове знищення окупантами мирного населення. Бабин Яр. Голокост. Геноцид ромів. Праведники народів світу в Україні.

Акт проголошення Української Держави. Опір нацистським загарбникам. Український визвольний рух. Поліська Січ. Українська повстанська армія (УПА). Українсько-польське протистояння. Українська Головна Визвольна Рада (УГВР).

Бойові дії Червоної армії у 1942–1944 рр. в Україні. «Чорносвитники». Радянський партизанський рух. Вигнання німецьких військ та їхніх союзників з України. Відновлення тоталітарного імперського режиму в УРСР. Депортація кримськотатарського народу як злочин геноциду. Депортація інших етносів Криму.

Культура в роки війни. Пропаганда в умовах Другої світової війни. Повсякдення в часи війни: стратегії боротьби і виживання. Вплив війни на суспільну свідомість. Українці у військових формуваннях країн Об'єднаних Націй і держав «Вісі». Внесок українського народу в перемогу над нацистською Німеччиною. Українське питання на Ялтинській і Потсдамській конференціях. Ціна війни для України: людські, матеріальні втрати.

РОЗДІЛ 7. УКРАЇНА В ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД

Періодизація історії України другої половини ХХ – першої чверті ХХІ ст. Україна в системі міжнародних відносин. УРСР – співзасновниця Організації Об'єднаних Націй (ООН). Участь України в інших міжнародних організаціях. Переміщені особи з України. Репатріація. Неповерненці.

Встановлення кордонів УРСР із сусідніми державами. Депортація за «обміном населення» між УРСР та Польською Народною Республікою (1944–1946 рр.). Операція «Вісла». Обмін територіями 1951 р. Відбудова промисловості: джерела та ресурси (праця мобілізованих, військовополонених, репатріантів, в'язнів виправно-трудова таборів). Становище сільського господарства. Голод 1946–1947 рр.

Посилення проявів «культу особи» Йосифа Сталіна в УРСР. Особливості державної пропаганди. Ідеологічні інтерпретації перемоги над нацизмом. «Ждановщина» в Україні. Кампанії боротьби проти «українських буржуазних націоналістів» і «безрідних космополітів».

«Радянізація» західних областей УРСР. Ліквідація Української греко-католицької церкви. Операція «Захід». Національно-визвольний рух у 1944–1950-х рр. на території України. Бій під Гурбами. «Велика блокада» проти УПА. Депортації родин воїнів УПА. Оунівський рух в еміграції.

Особливості розвитку культури. Повсякденне життя населення України в повоєнні часи: стратегії виживання. Зміни у суспільній свідомості.

РОЗДІЛ 8. УКРАЇНА В УМОВАХ ДЕСТАЛІНІЗАЦІЇ

Внутрішньополітична ситуація в УРСР. Українці в повстаннях у таборах ГУЛАГу. XX з'їзд Комуністичної партії Радянського Союзу (КПРС). Десталінізація: зміст, ідеологічні обмеження. Суперечливість процесу реабілітації жертв політичних репресій. Ліквідація ГУЛАГу.

Децентралізація управління економікою. Розвиток промисловості. Становище сільського господарства. Передання Кримської області до складу УРСР. Соціально-економічна інтеграція Кримського півострова з Україною. Міграції, зміни національного складу населення. Спроби проведення «українізації». Становище кримськотатарського народу у місцях депортації та його боротьба за повернення на батьківщину.

«Шістдесятництво». Київський клуб творчої молоді «Сучасник». Спроби опозиційної діяльності: підпільні групи та організації. Зародження дисидентського руху. Антирежимні виступи. Особливості розвитку культури. Продовження політики російщення. Антирелігійні кампанії. Особливості соціальної політики. Повсякденне життя. Зміни у суспільній свідомості.

РОЗДІЛ 9. УКРАЇНА В ПЕРІОД СИСТЕМНОЇ КРИЗИ СОЮЗУ РАДЯНСЬКИХ СОЦІАЛІСТИЧНИХ РЕСПУБЛІК

Зміни в системі влади. Неосталінізм. Конституція УРСР 1978 р. Вплив міжнародних процесів на ситуацію в Україні.

Посилення репресій проти української інтелігенції. Активізація дисидентського руху: течії, форми та методи боротьби. «Самвидав». «Український вісник». Українська громадська група сприяння виконанню Гельсінських угод (Українська Гельсінська група/УГГ). Прояви єврейського

дисидентського та сіоністського руху на теренах УРСР. Опозиційна діяльність режимові в середовищі інших національних меншин. Кримські татари в боротьбі за повернення на батьківщину.

Наростання економічної кризи. Уповільнення темпів зростання промисловості. Провал Продовольчої програми. Життєвий рівень населення. Феномени радянського повсякдення: «хрущовки», «дефіцит», «черги». Етносоціальні зміни в УРСР. Зміни в суспільній свідомості. Особливості розвитку культури. Українське поетичне кіно. Український спорт. Особливості державної пропаганди в Україні: «радянський народ», «радянська людина» та їхні «вороги».

Розділ 10. ВІДНОВЛЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ, ЇЇ РОЛЬ У РОЗПАДІ СОЮЗУ РАДЯНСЬКИХ СОЦІАЛІСТИЧНИХ РЕСПУБЛІК.

Політика «перебудови-прискорення-гласності» та її наслідки в УРСР.

Проблеми ядерної безпеки УРСР. Чорнобильська катастрофа: передумови, позиція влади, заходи для подолання, наслідки. Вплив на суспільну свідомість.

Виникнення націоналдемократичної, антикомуністичної опозиції. Утворення неформальних громадських організацій і груп. Українська Гельсінська спілка. Народний рух України за перебудову. Перехід частини республіканської номенклатури на національні позиції. Перші альтернативні вибори (1990 р.). «Декларація про державний суверенітет України». «Революція на граніті». Формування багатопартійності. Масові страйки шахтарів.

Відновлення Кримської Автономної Радянської Соціалістичної Республіки (Кримської АРСР). Створення Меджлісу кримськотатарського народу. Спроби союзної влади зупинити процеси демократизації, розпаду СРСР. Повсякдення. Особливості розвитку культури і спорту. Відродження релігійного життя.

Україна під час спроби державного перевороту в СРСР. «Акт проголошення державної незалежності України». Всеукраїнський референдум і вибори Президента України 1 грудня 1991 р. Роль України у розпаді СРСР. Міжнародне визнання державної незалежності України. Внесок української діаспори у відновлення державної незалежності України.

РОЗДІЛ 11. РОЗВИТОК УКРАЇНИ ЯК НЕЗАЛЕЖНОЇ ДЕРЖАВИ

Державотворчі процеси. Особливості багатопартійної системи. Прийняття Конституції України 1996 р. Президентські вибори 2004 р. «Помаранчева революція». Конституційна реформа 2004 р. Основні тенденції суспільнополітичного життя в 2005–2009 рр. Спроби формування авторитарного режиму в 2010–2013 рр. Харківські угоди 2010 р.

Утвердження ринкової економіки. Запровадження національної валюти – гривні. Специфіка приватизації. Становлення, прояви олігархічної системи.

Демографічна та етносоціальна структура населення України. Повернення кримськотатарського народу на історичну Батьківщину. Життя національних спільнот в Україні. Багатовекторність зовнішньої політики України та її наслідки. Вступ України до Ради Європи. Будапештський меморандум. Тузлівська криза. Проголошення Україною курсу на євроатлантичну інтеграцію. Зміни у соціальній структурі українського суспільства. Динаміка зайнятості населення. Повсякденне життя. Зрушення в суспільній свідомості. Релігійне життя. Здобутки українців у сфері культури (наука, освіта, мистецтва, спорт). Українці в світі. Українська діаспора в розбудові державної незалежності України.

РОЗДІЛ 12. ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВИБІР УКРАЇНИ. РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКА ВІЙНА

Геополітичний вибір України: утвердження євроінтеграційного курсу. Україна в імперській доктрині «русского міра». Політичні, економічні, інформаційні та інші засоби тиску на Україну в контексті відродження прагнень Російської Федерації (РФ) до реімперіалізації на теренах колишнього СРСР. Зрив угоди про асоціацію України та Європейським Союзом (ЄС). Євромайдан. Революція Гідності. Крах режиму Віктора Януковича. Небесна Сотня. Президентські та парламентські вибори 2014 р. Обрання Петра Порошенка Президентом України. Підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Надання українцям права на безвізовий режим в'їзду в країни ЄС.

Початок війни РФ проти України: окупація, анексія Криму, збройна агресія на сході України. Квазіреферендуми і проголошення маріонеткових квазідержав Донецької Народної Республіки (ДНР), Луганської Народної Республіки (ЛНР). Антитерористична операція/Операція об'єднаних сил (АТО/ООС). Перебіг бойових дій. Мінські домовленості. Українське громадянське суспільство в обороні держави. Добровольчі батальйони. Волонтерський рух. Участь добровольців-іноземців у збройній боротьбі на боці України.

Міжнародна підтримка України в умовах війни. «Норманська четвірка»: внесок у стабілізацію збройного конфлікту. Позиція США та держав «великої сімки». Санкції, накладені на РФ за невиконання Мінських домовленостей. Соціально-економічний розвиток України у 2014–2022 р. Економічні, політичні, судовоправові реформи. Створення незалежної правоохоронної структури для боротьби з корупцією. Незавершеність реформ.

Законодавче забезпечення статусу української мови як державної. Розвиток української культури. Утворення канонічної автокефальної

Православної церкви України (ПЦУ). Президентські вибори 2019 р. Обрання Володимира Зеленського Президентом України. Земельна та інфраструктурна реформи. Цифровізація України.

Широкомасштабне вторгнення російських військ на терени України: перебіг, результати. Збройні сили України (ЗСУ), Національна гвардія, територіальна оборона, громадянське суспільство та влада в обороні країни.

Злочини геноциду та воєнні злочини РФ проти України. Нищення економіки України. Використання Росією продовольства як зброї. Заява Верховної Ради України «Про вчинення Російською Федерацією геноциду в Україні». Консолідація української політичної нації в боротьбі проти російській агресії. Російська пропаганда як інструмент підбурювання війни і геноциду. Ідеологема «денацифікація України». Протидія України російській пропаганді та дезінформації. Розгортання дипломатичної боротьби України. Утворення міжнародної коаліції держав на підтримку незалежності і обороноздатності України. Лендліз. Надання Україні статусу кандидата в члени ЄС. Повсякдення в умовах війни: індивідуальний досвід, стратегії виживання та протистояння. Колабораційна діяльність і кримінальна відповідальність за неї. Рух Опору на тимчасово окупованих територіях. Біженці та вимушені переселенці. Примусове переселення громадян України до РФ. Гуманітарна підтримка біженців в країнах ЄС. Релігія, церкви й релігійні організації та війна. Діячі української культури в допомозі фронту. Діячі світової культури в підтримці України.

ПИТАННЯ СПІВБЕСІДИ З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

1. Перша світова війна і політичні сили України. Формування та бойовий шлях Легіону січових стрільців в роки Першої світової війни.
2. Універсали Центральної Ради та їх історичне значення.
3. Гетьманський переворот. Внутрішня і зовнішня політика Української держави за П. Скоропадського.
4. Проголошення Західноукраїнської Народної Республіки, її внутрішня і зовнішня політика.
5. Директорія, її внутрішня політика і зовнішньополітичні орієнтири та причини поразки.
6. Політичний курс більшовиків в Україні у 1919-1920 рр. «Воєнний комунізм».
7. Україна в період нової економічної політики: особливості соціально-економічного, суспільно-політичного та культурного розвитку.
8. Сталінська модернізація України: соціально-економічні та суспільнополітичні наслідки.
9. Суспільно-політичне та культурне життя в Україні в 1930-х роках. Встановлення тоталітарного режиму в СРСР.

10. Західноукраїнські землі у міжвоєнний період.
11. Радянсько-німецький договір про ненапад і процес включення західноукраїнських земель до УРСР та їх радянізація.
12. Напад нацистської Німеччини на СРСР й оборонні бої на території України у 1941-1942 роках.
13. Окупаційний режим в Україні у 1941-1944 роках. Течії антифашистського руху опору в Україні в роки Другої світової війни та його внесок у перемогу над нацистами.
14. Відбудова народного господарства України у 1945 – на початку 1950-х років.
15. Політика радянізації та репресії в західних областях УРСР у повоєнний період.
16. Процес десталінізації в Україні, його позитивні сторони, непослідовність та обмеженість.
17. Економічні реформи середини 1960-х років та наростання кризових явищ в економіці України.
18. Опозиційний рух в Україні у другій половині 1960-х – першій половині 1980-х років.
19. Україна в період «перебудови» М. Горбачова (друга половина 1980-х років).
20. Ухвалення «Декларації про державний суверенітет України». Проголошення незалежності України у 1991 р. та початок державотворення.
21. Соціально-економічні реформи в Україні та етапи її інтеграції у світове співтовариство наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст.
22. «Помаранчева революція» 2004 р. Суспільно-політичне, культурне та економічне життя в Україні у 2005 – 2009 рр.
23. «Революція Гідності». Російська інтервенція й окупація Криму.
24. Україна в 2014-2022 рр. Європейський вибір України.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

При оцінюванні навчальних досягнень вступників з історії України враховується:

- рівень оволодіння історичними знаннями; знання хронологічних меж періодів, найважливіших історичних подій і процесів; визначення характерних суттєвих рис історичних явищ і подій;
- рівень умінь групування (класифікації) фактів за вказаною ознакою, розкриття причинно-наслідкових зв'язків між подіями;
- рівень оволодіння практичними вміннями та навичками роботи з історичними джерелами; обґрунтування власного ставлення учня щодо історичної події, явища, діяча.

Хід співбесіди відображається у листку співбесіди, куди вносяться поставлені питання і де відображається повнота та правильність відповідей.

Варіант завдання для співбесіди, яке отримує вступник, містить два теоретичні питання. Відповідь на кожне оцінюється в 12 балів (див. Таблицю критеріїв оцінювання відповідей).

Таблиця критеріїв оцінювання відповідей

Рівні навчальних досягнень абітурієнтів	Бали	Вимоги до умінь абітурієнта
Початковий	1	Відсутнє знання основного програмного матеріалу; абітурієнт може відтворити кілька історичних термінів, явищ; обирає вірний варіант 8 відповіді (на рівні «так-ні»)
	2	Частково визначає хронологічну послідовність подій; розрізняє окремі історичні події та явища без зв'язку між ними. Немає знань більшої частини програмного матеріалу та головного фактичного матеріалу
	3	Немає розуміння ходу історичного розвитку України в цілому і окремих його етапів; відсутнє розуміння історичних закономірностей та взаємозв'язків; не володіє необхідними для виконання завдання вміннями; має фрагментарні уявлення про роботу з історичними джерелами
Середній	4	Демонструє знання основної частини програмного матеріалу, але питання розкрито неповно; відповідь свідчить про володіння окремими знаннями та вміннями; слабо орієнтується у ключових поняттях та термінах, має фрагментарні навички роботи з історичними джерелами
	5	Самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі в абітурієнта; здатен давати відповіді на прості, стандартні запитання; демонструє знання основних дат й в цілому орієнтується у хронології
	6	Абітурієнт демонструє загальні знання програмного матеріалу, але допускає суттєві помилки при відтворенні фактичного матеріалу, роботі з історичними картами
Достатній	7	Абітурієнт вірно відтворює логіку історичних подій, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними, аналізує явища, здатен давати оцінку діяльності історичних постатей
	8	Абітурієнт має достатньо повні знання, вільно використовує навчальний матеріал у стандартних та змінених нестандартних ситуаціях; логічно висвітлює події з точки зору історичного взаємозв'язку; синхронізує історичні події; демонструє навички роботи з історичними документами та картами
	9	Абітурієнт виконує нескладні творчі завдання, володіє методами аналізу історичних подій, явищ, процесів, при відповіді використовує історичні документи, але припускається незначних помилок
Високий	10	Абітурієнт має глибокі та повні знання історичних подій,

		явищ, процесів; демонструє вміння критично оцінювати діяльність історичних діячів; може визначати тенденції та протиріччя історичних процесів; вирішує творчі завдання; вільно володіє визначеними програмою знаннями та вміннями.
	11	Абітурієнт вільно орієнтується у нестандартних ситуаціях, відрізняє упереджену інформацію від об'єктивної; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативну; може самостійного вивчати новий матеріал
	12	Абітурієнт володіє системними знаннями, вміє їх самостійно набувати; вільно висловлює власні судження, переконливо їх аргументуючи

Максимальна кількість балів, яку можна набрати, правильно відповівши на всі питання співбесіди з історії України, – 24 бали.

Рекомендована література

1. Бурнейко І.О., Хлібовська Г.М., Крижановська М.Є, Наумчук О. В. Історія України (рівень стандарту): підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти. – Тернопіль: Астон, 2018. – 256 с.
2. Власов В.С. Історія України (рівень стандарту): підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти. – Київ: Літера ЛТД, 2018.
3. Власов В.С. Історія України (рівень стандарту): підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти. – Київ: Літера ЛТД, 2019.
4. Гісем О.В., Мартинюк О.О. Історія України (рівень стандарту): підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти. – Харків: Ранок, 2018.
5. Даниленко В.М. Історія України (рівень стандарту): підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти. – Київ: Генеза, 2019.
6. Історія України: комплексне видання / Власов В., Кульчицький С., Панарін О. - Київ: Літера ЛТД, 2021. - 512 с.: іл., карти.
7. Пометун О.І. Власов В.С. Історія України (рівень стандарту): підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти. – Київ: УОВЦ «Оріон», 2018.